

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΛΟΙΜΩΞΗΣ COVID-19 ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΠΡΩΤΟΠΑΘΕΙΣ ΑΝΟΣΟΑΝΕΠΑΡΚΕΙΕΣ (ΠΑΑ)

Οι πρωτοπαθείς ανοσοανεπάρκειες (ΠΑΑ) είναι μία ομάδα ετερογενών γενετικών νοσημάτων με ενδογενή διαταραχή που συνεπάγεται απουσία, δυσρυθμία ή δυσλειτουργία μιάς ή περισσοτέρων ανοσιακών παραμέτρων με αποτέλεσμα την μειονεκτική ή λανθασμένη ανοσιακή απόκριση. Η ανοσιακή αυτή απόκριση οδηγεί στην εκδήλωση λοιμώξεων, αλλεργιών, αυτοάνοσων και νεοπλασματικών νοσημάτων. Οι περισσότερες ΠΑΑ εκδηλώνονται από τη νεογνική και την πρώτη βρεφική ηλικία. Υπάρχουν όμως και ελάχιστες ΠΑΑ που εκδηλώνονται μετά την πρώτη 10ετία της ζωής ή και κατά την ενήλικη ζωή.

Οι ασθενείς με ΠΑΑ είναι ευάλωτοι στις ιογενείς, μικροβιακές, μυκητιακές και παρασιτικές λοιμώξεις.

Ο ιός που προκαλεί τη λοίμωξη COVID-19, σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα δεδομένα επιστημονικών μελετών, έχει υψηλό βαθμό μεταδοτικότητας. Είναι λοιπόν σχεδόν βέβαιο ότι οι ασθενείς με ΠΑΑ είναι περισσότερο ευάλωτοι στην λοίμωξη COVID-19

Ο ιός μεταδίδεται :

- μέσω σταγονιδίων που εκπέμπονται με την αναπνοή, τον βήχα και τον πταρμό ασθενών ή και φορέων του ιού.
- με την χειραψία ή τον εναγκαλισμό και το φιλί από πάσχοντες ή φορείς του ιού.
- με την επαφή επιφανειών που φέρουν τον ιό, ο οποίος ιός ανάλογα με το υλικό της επιφάνειας διατηρεί την λοιμογόνο του δράση από ορισμένα λεπτά της ώρας έως και 9 ημέρες.

Εξ αιτίας του τρόπου μετάδοσης του ιού δεν πρέπει να αγγίζουμε το στόμα, την μύτη και τα μάτια με τα χέρια μας, αν προηγουμένως δεν τα έχουμε απολυμάνει.

Οι ασθενείς με ΠΑΑ οι οποίοι ανήκουν στα πολύ ευάλωτα άτομα με υποκείμενο νόσημα πρέπει να λαμβάνουν προληπτικά προφυλακτικά μέτρα περισσότερα από αυτά που λαμβάνει η κοινότητα έναντι της λοίμωξης COVID-19, εξ αιτίας της αυξημένης μεταδοτικότητας του ιού.

- Τα γενικά μέτρα που πρέπει να ακολουθούμε όλοι ως γνωστόν είναι τα εξής:
 - συχνό πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι για 20 δευτερόλεπτα,
 - διατήρηση της απόστασης των 1,5-2 μέτρων από τα πρόσωπα του περιβάλλοντός μας
 - αποφυγή της χειραψίας ή του εναγκαλισμού με οποιοδήποτε άλλο άτομο
 - μη άγγιγμα των ματιών, της μύτης και του στόματος με τα χέρια μας αν δεν τα έχουμε προηγουμένως απολυμάνει.

Εκτός όμως από αυτά οι ασθενείς με ΠΑΑ θα πρέπει να ακολουθούν τα παρακάτω:

- Να επικοινωνήσουν με τον θεράποντα ανοσολόγο τους για πλήρη ενημέρωση οι ίδιοι, εφόσον είναι έφηβοι ή μεγαλύτεροι, ή οι γονείς τους για τα παιδιά μικρότερης ηλικίας*.

- Θα πρέπει να περιορισθούν στο σπίτι με όσο το δυνατόν λιγότερα άτομα. Εάν είναι ενήλικες να μένουν μόνον με ένα άτομο ακόμη ενώ αν είναι παιδιά μόνο με τους γονείς τους και τα αδέρφια τους.
- Η θεραπεία για την ΠΑΑ που λαμβάνει κάθε ασθενής θα πρέπει να συνεχισθεί εκτός αν ο θεράπων ανοσολόγος του συστήσει κάτι διαφορετικό*.
- Οι ασθενείς με ΠΑΑ που υποβάλλονται σε θεραπεία υποκατάστασης με γ-σφαιρίνη συνεχίζουν να κάνουν τις προγραμματισμένες θεραπείες τους χωρίς να απαιτείται επί πλέον δόση/εις διότι, τα σκευάσματα αυτά δεν περιέχουν ακόμη αντισώματα έναντι του νέου κορωνοϊού. Τα σκευάσματα γ-σφαιρίνης είναι απολύτως ασφαλή*.
- Οι ασθενείς με ΠΑΑ, οι οποίοι δεν χρειάζεται να υποβάλλονται σε θεραπεία υποκατάστασης με γ-σφαιρίνη, δεν ενδείκνυται να υποβληθούν σε θεραπεία με γ-σφαιρίνη κατά την περίοδο της επιδημίας, διότι τα σημερινά σκευάσματα γ-σφαιρίνης δεν περιέχουν αντισώματα έναντι του νέου κορωνοϊού*.
- Θα πρέπει τα μέλη της οικογένειας ή τα μέλη που φροντίζουν το παιδί ή τον ενήλικα με ΠΑΑ να κάνουν το εμβόλιο της γρίπης αλλά και του πνευμονιοκόκκου για να μην υπάρχει συνοσηρότητα*.
- Οι ασθενείς με ΠΑΑ, εφόσον υπάρχει σύσταση από τον θεράποντα ανοσολόγο, θα πρέπει να κάνουν το εμβόλιο της γρίπης και του πνευμονοκόκκου, έστω και αν η αντισωματική απόκριση δεν είναι η αναμενόμενη, για να μην υπάρχει συνοσηρότητα*.
- Το test για την COVID-19 θα πρέπει να γίνει στους ασθενείς με ΠΑΑ και στην οικογένεια τους και όταν ακόμη δεν έχουν συμπτώματα*.
- Εάν κάποιο άτομο της οικογένειας του ασθενούς με ΠΑΑ παρουσιάσει συμπτώματα της λοίμωξης COVID-19, πρέπει να ειδοποιήσει τον προσωπικό γιατρό του ή τον ΕΟΔΥ, να απομονωθεί για 14 ημέρες και να γίνει άμεσα το test όχι μόνο στο ύποπτο κρούσμα και στον ασθενή με ΠΑΑ, αλλά και σε όλα τα μέλη της οικογένειας του ασθενούς που διαμένουν μαζί. Αν το test είναι αρνητικό στον ασθενή με ΠΑΑ θα πρέπει να επαναλαμβάνεται κάθε 2 ημέρες μέχρι την 14η ημέρα. Τα μέτρα πρόληψης αυξάνονται και μόνο ένα άτομο θα πρέπει να ασχολείται με τον ασθενή με ΠΑΑ και μάλιστα υπό παρακολούθηση. Αν κάποιο από τα tests στον ασθενή με ΠΑΑ είναι θετικό, τότε ειδοποιείται ο θεράπων ανοσολόγος του και ανάλογα με την ανοσοανεπάρκεια που έχει ο ασθενής εισάγεται στο Νοσοκομείο απομονωμένος και αρχίζει προληπτική θεραπεία για την COVID-19 βάσει του χρησιμοποιούμενου πρωτοκόλλου*.
- Εάν ο ασθενής με ΠΑΑ παρουσιάσει συμπτώματα λοίμωξης COVID-19 όπως ξηρό βήχα, ήπια πυρετική κίνηση, δυσκαταποσία, ανοσμία ή διαταραχή στην γεύση, ή διάρροια θα πρέπει άμεσα να επικοινωνήσει με τον θεράποντα ανοσολόγο του και να μεταφερθεί στο Νοσοκομείο απομονωμένος για περαιτέρω αντιμετώπιση. Εάν ανήκει στην ομάδα που υποβάλλεται σε θεραπεία υποκατάστασης με γ-σφαιρίνη θα πρέπει να του χορηγηθεί επί πλέον

γ-σφαιρίνη για αποφυγή συνλοιμώξεων και φυσικά οι θεράποντες ιατροί του Νοσοκομείου να έχουν συνεχή επικοινωνία με τον ανοσολόγο του ασθενούς με ΠΑΑ*.

Γενικότερα μέτρα για τους ασθενείς με ΠΑΑ:

- Ο ασθενής με ΠΑΑ εφ' όσον εργάζεται θα πρέπει να εργασθεί αν είναι δυνατόν από το σπίτι. Οι γονείς του παιδιού με ΠΑΑ θα πρέπει να ζητήσουν, εφ' όσον εργάζονται, να εργασθούν από το σπίτι. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό και ο ένας από τους δύο εργάζεται εκτός σπιτιού και έρχεται σε επαφή με κόσμο, τότε ο γονιός αυτός θα πρέπει αν είναι δυνατόν να μην μένει στο ίδιο σπίτι με το παιδί με ΠΑΑ. Εάν ούτε αυτό δεν είναι δυνατόν, τότε όταν ο γονιός αυτός έρχεται στο σπίτι θα πρέπει*:
 - Να καθαρίζει τα παπούτσια του με διάλυμα χλωρίνης-νερού 1/10 και να μείνουν τα παπούτσια εκτός της οικίας.
 - Να αλλάζει αμέσως όλα του τα ρούχα και να φοράει καθαρά ρούχα, να πλένει δε τα ρούχα σε υψηλές θερμοκρασίες και να τα σιδερώνει.
 - Να πλένει τα χέρια του με νερό και σαπούνι για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα.
 - Ο ενήλικας ασθενής με ΠΑΑ θα πρέπει να φοράει μάσκα όταν υπάρχει και άλλο άτομο στο σπίτι και να διατηρεί την απόσταση των 1,5-2 μέτρων από το άτομο που ζει στο σπίτι. Ο γονιός που θα πλησιάσει το παιδί με ΠΑΑ, να φοράει μάσκα προσώπου, για την οποία θα έχει εκπαιδευτεί τόσο για να την φοράει αλλά και για να την βγάζει χωρίς να αγγίζει την εξωτερική επιφάνεια. Την μάσκα θα την αλλάζει κάθε τρεις ώρες*.
- Το πάτωμα της οικίας καθώς και οι επιφάνειες να καθαρίζονται με διάλυμα χλωρίνης-νερού σε αναλογία 1/10 ή με οινόπνευμα >85%*.
- Εάν το παιδί με ΠΑΑ είναι μικρότερο των 7-8 ετών και κάθεται στο πάτωμα που υπάρχει χαλί, τότε εκτός από το σκούπισμα του χαλιού και το πλύσιμό του, καλύπτουμε την επιφάνεια του χαλιού με κάποιο παλιό ύφασμα για να μπορούμε να το αλλάζουμε και να το πλένουμε καθημερινά σε θερμοκρασία 60°-90°**.
- Τα άτομα της οικογένειας που περιποιούνται το παιδί με ΠΑΑ θα πρέπει να φορούν μάσκα διότι το παιδί δεν μπορεί να φορέσει με ασφάλεια την μάσκα**.
- Όλα τα φρούτα θα πρέπει να πλένονται με ζεστό νερό και σαπούνι. Να καταναλώνονται μόνο βρασμένα λαχανικά*.
- Να πλένονται με νερό και σαπούνι τα προϊόντα από το super market. Εάν υπάρχουν προϊόντα που, εκτός από την εξωτερική συσκευασία, έχουν και άλλη συσκευασία, τότε η εξωτερική συσκευασία θα πρέπει να απορρίπτεται και να διατηρείται η εσωτερική μόνο συσκευασία*.

- Όλα τα παιχνίδια του παιδιού με ΠΑΑ πλένονται με ζεστό νερό και σαπούνι, πολλές φορές την ημέρα, ενώ τα λούτρινα παιχνίδια θα πλένονται στο πλυντήριο ρούχων, διότι το μικρό παιδί θα τα βάλει στο στόμα του**.

*Ισχύει για παιδιά και ενήλικες με ΠΑΑ

** Ισχύει μόνο για παιδιά με ΠΑΑ

Το κείμενο των μέτρων προφύλαξης επιμελήθηκαν οι κ.κ. Μαρία Χατζηστυλιανού, Ομότιμη Καθηγήτρια Παιδιατρικής-Ανοσολογίας ΑΠΘ και Παναγιώτα Μπούρα, Ομότιμη Καθηγήτρια Παθολογίας-Κλινικής Ανοσολογίας ΑΠΘ.

